

کیما سماوات / خبرنگار
او این هفته با امید نعمتی از خلاقیت‌هایی که
در دل محدودیت جوانه زد، حرف زده است

← در این روزهای کرونایی، تنها راه حلی که به ذهنمان می‌رسید پناه بردن به هنر بود و گوش دادن به موسیقی دلخواه، خواندن کتاب‌های مورد علاقه یا تماشای فیلم و سریال، تسکینی بود که زمان را بگذرانیم. هنرمندان بسیاری هم در این دوره به خلق اثر هنری پرداختند و ثابت کردند که می‌توان حتی در محدودیت‌ها خلاق بود و مخلوقات پدید آورد! دل این روزهای تاریک، در گفت‌وگوی پیش رو با امید نعمتی درباره همین مسأله حرف زده‌ایم. اینکه چطور و در چه شرایطی محدودیت می‌تواند بستر ساز خلاقیت باشد و نه در جازدن و دست روی دست گذاشتن. نعمتی از هنرمندان جوانی است که چند سال است در حوزه موسیقی فعالیت می‌کند و کارهایش همیشه پرطرفدار و پرفروش بوده و کنسرت‌هایش هم پر جمعیت. خواننده گروه پالت، فارغ التحصیل رشته گرافیک از دانشگاه سوره است و فعالیت موسیقایی خودش را با یادگیری آواز ایرانی شروع کرد و مدتی به عنوان خواننده در گروه «دنگ‌شو» فعالیت می‌کرد و بعد از جدایی به گروه پالت پیوست و تا امروز خواننده ثابت این گروه تلفیقی است. امید نعمتی یک آلبوم مستقل به نام «حرمان» هم منتشر کرده است.

در این روزها که کرونا خیلی از اهالی هنر را خانه‌نشین کرده، شما چه کردید؟

در این مدت ما کنسرت برگزار نکردیم اما یک اجرای آنلاین داشتیم. کتاب «چند نامه به هنرمندی جوان» داستان نامه‌های هنرمندی بزرگ و سرشناس به یک هنرمند جوان است که در آن نامه پرسشی اساسی مطرح شده بود با این مضمون که تو باید به این فکر کنی آیا آنقدر شیفته خلق اثر هنری هستی که اگر خلق نکنی، پایان زندگی خودت را ببینی؟ اگر این چنین است تو تمام زندگی‌ات را در راستای خلق اثر هنری شکل می‌دهی. من فکر می‌کنم کرونا فرصت خوبی بود برای خلق کردن؛ فرصتی که در خانه بمانی و عمیق‌تر، دقیق‌تر و جدی‌تر به آفرینش یک اثر فکر کنی و ما هم دقیقاً همین کار را کردیم و به ساخت آهنگ و شعر پرداختیم.

خیلی‌ها معتقدند محدودیت باعث بروز خلاقیت است. به نظر شما هم همین‌طور است؟

بله، فکر می‌کنم برای این که خلاق باشی، نیازی به این که تمام امکانات برایت فراهم باشد نیست. خلاقیت یک نیاز درونی است و ربطی به امکانات ندارد. مانند یک نوع بیماری که به آن دچاریم. برای مثال «هنری ماتیس» که نقاشی می‌کرده، در اواخر عمر خود دچار گونه‌ای از بیماری می‌شود که بدنش فلج می‌شود؛ یک چوب بلند برای خودش درست می‌کند که وقتی در بستر بیماری به سر می‌برد، همچنان بتواند به ساخت کلاژ بپردازد. این بیماری

مختلف کشور هستند. به عنوان اولین نمونه این کارگاه‌های مدرن در حوزه شعر و داستان می‌توان به کارگاه دکتر رضا براهنی در دهه شصت اشاره کرد؛ کارگاهی که به موضوع هنر مدرن جهان و نقد و تحلیل شعر و ادبیات می‌پرداخت. رفته رفته علاوه بر کارگاه‌های خصوصی مؤسسه‌های فرهنگی تک منظوره و چند منظوره نیز در این سال‌ها اقدام به برگزاری کارگاه‌های شعر و داستان نموده‌اند و فارغ از آسیب‌هایی که منتقدان برای این کارگاه‌ها قائلند از جمله ایجاد محدودیت در خلاقیت فردی یا تأثیرپذیری بیش از حد آثار تولید شده از استاد مربوطه، خیلی از موج‌های ادبی بر پایه این کارگاه‌ها بوده است، به عنوان نمونه می‌توان به تأثیر و موجی که کارگاه‌های دکتر رضا براهنی و هوشنگ گلشیری در دهه شصت در شعر و داستان ایجاد کردند اشاره کرد و به شاگردان این دو کارگاه که سال‌هاست در عرصه جدی ادبیات قلم می‌زنند و امروزه هر کدام کارگاه خود را دارند.

با شروع ویروس کرونا و به دنبال آن تعطیلی کارگاه‌ها و مراکز آموزشی، دست اندرکاران مؤسسات و کارگاه‌ها بعد از مدتی سردرگمی، بهتر دیدند با استفاده از نرم‌افزارها و ابزارهای مختلف جریان آموزش را از طریق فضای مجازی دنبال کنند اما با وجود اینکه فقدان زیرساخت‌ها و

در گذشته انجمن‌ها و محافل ادبی که ساختار مکتب‌خانه‌ای داشتند با جذب علاقه‌مندان خوش قریحه و دستورالعمل‌هایی مثل از بر کردن چند هزار بیت از شاعران مختلف و فراگیری بحور و اوزان مختلف با روش تمرین و تکرار و... به آموزش شعر و ادبیات می‌پرداختند. با آغاز تغییر و تحولات همه جانبه در کشور از اواخر عصر قاجار و شروع حکومت پهلوی بواسطه آشنایی با مظاهر مدرنیته در غرب، شعر و ادبیات نیز از این تغییرات بی‌نصیب نماند و این تحولات و آشنایی با ادبیات جهان، تغییر و تحول در بنای شعر و ورود داستان به عنوان یک نوع ادبی تازه را در ادبیات به دنبال داشت. همانطور که با وجود تأسیس دانشگاه و تغییر زیرساخت‌های آموزش در آن سال‌ها اکثر جریان‌های ادبی تأثیرگذار تا به حال در جایی و توسط اشخاصی خارج از فضای آکادمیک اتفاق افتاده، حالا هم به دلیل فقدان کلاس‌ها و کارگاه‌های مؤثر شعر معاصر و ادبیات داستانی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دوستداران این حوزه‌ها معمولاً کارگاه مورد علاقه خود را در خیلی از زمینه‌های هنری بیرون از محیط دانشگاه و بیرون از محیط‌های آکادمیک دنبال می‌کنند. در صورتی که خیل عظیمی از این علاقه‌مندان خود فارغ التحصیل همان رشته از دانشگاه‌های

کارگاه‌های آنلاین شعر و ادبیات یا چطور از سرعت اینترنت گریان شده‌ایم

سجاد گودرزی / شاعر

